ਮੈਥਿਊ ਅਲੈਕਜ਼ੈਂਡਰ
ਬਨਾਮ
ਮੁਹੰਮਦ ਸ਼ਫੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ
(2023 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 1931)

ਜੁਲਾਈ 13, 2023

[ਬੀ. ਵੀ. ਨਾਗਰਥਨਾ* ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ ਕੁਮਾਰ ਮਿਸ਼ਰਾ,
ਜੇ.ਜੇ.]

ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਦਾ ਕੋਡ, 1973 - ਧਾਰਾ 482 – ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਰੱਦ - ਮੋਟਰ ਦੁਰਘਟਨਾ ਮਾਮਲਾ – ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ ਰਫਤਾਰ ਨਾਲ ਗੱਡੀ ਚਲਾਉਣਾ – ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਇੱਕ ਕਾਰ ਚਲਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਗੈਸ ਟੈਂਕਰ ਲੋਰੀ ਨਾਲ ਟਕਰਾ ਗਈ – ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਅਤੇ ਕਾਰ ਵਿੱਚ ਸਫਰ ਕਰ ਰਹੇ ਪੰਜ ਹੋਰ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮੌਤ – ਮ੍ਰਿਤਕ ਯਾਤਰੀਆਂ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 ਵੱਲੋਂ ਦਾਅਵਾ ਪਟੀਸ਼ਨ – ਟੈਂਕਰ ਲੋਰੀ ਦੇ ਡਰਾਈਵਰ ਅਤੇ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਖਿਲਾਫ, ਅਤੇ ਮਾਲਕ ਖਿਲਾਫ ਵੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਦਾਅਵਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ – ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਖਿਲਾਫ ਧਾਰਾ 279 ਅਤੇ 304ਏ ਅਧੀਨ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ ਪਰ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਤੇ ਉਸ ਖਿਲਾਫ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ – ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਘਟਨਾ ਇੱਕ ਅਣਗਹਿਲੀ ਹਾਦਸਾ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਸੀ – ਦੋ ਸਾਲ ਬਾਅਦ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 ਵੱਲੋਂ ਧਾਰਾ 482 ਅਧੀਨ ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਰੱਦ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨ – ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ – ਅਪੀਲ 'ਤੇ, ਫੈਸਲਾ: ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਗਟਾਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਜੋ ਕਿ ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਸਹੀਗਲਤਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹਨ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਅਪਨਾਇਆ ਗਿਆ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਸਹੀ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਸੀ – ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਆਦੇਸ਼ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ – ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ, 1860 – ਧਾਰਾਵਾਂ 279, 304 ਏ.

ਮੋਟਰ ਵਾਹਨ ਐਕਟ, 1988: ਮੋਟਰ ਦੁਰਘਟਨਾ - ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ – ਲਾਪਰਵਾਹੀ – ਸਬੂਤ ਦਾ ਬੋਝ – ਫੈਸਲਾ: ਮੋਟਰ ਦੁਰਘਟਨਾ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਸਬੂਤ ਦੇ ਪਾਰ ਹੋਣ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ – ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ, ਟੈਂਕਰ ਲੋਰੀ ਅਤੇ ਪਿਕ ਅੱਪ ਵੈਨ ਦੇ ਡਰਾਈਵਰ ਦੀ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਕਾਰਨ ਹੋਏ ਹਾਦਸੇ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਅਤੇ ਉਸ ਨਾਲ ਯਾਤਰਾ ਕਰ ਰਹੇ ਪੰਜ ਹੋਰ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ – ਟੈਂਕਰ ਲੋਰੀ ਦੇ ਡਰਾਈਵਰ ਦੀ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੀ – ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਰਾਏ ਕਿ ਘਟਨਾ ਇੱਕ ਅਣਗਹਿਲੀ ਹਾਦਸਾ ਸੀ,

ਹਾਦਸਾ, ਜੋ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ, ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਪਾਵੇਗਾ - ਹੋਰ ਮਰੇ ਯਾਤਰੀਆਂ ਦੇ ਆਸਰਾਧਾਰਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈ ਦਾਵਾ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਸਾਬਤ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ।

ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਦਿਆਂ, ਅਦਾਲਤ

ਫੈਸਲਾ: 1.1 ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕੁਝ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜੋ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲਾਈ ਗਈ ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਸਹੀਅਤ ਜਾਂ ਅਨਿਯਮਿਤਤਾ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਦਿਆਂ ਹੋਏ ਖੋਜਾਂ ਦੇ ਸੁਭਾਵ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਹੋਰ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਜੋ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਕਾਰ ਨੂੰ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਨਾਲ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ; ਕਿ ਕਾਰ ਗਲਤ ਪਾਸੇ ਚਲੀ ਗਈ ਸੀ; ਕਿ ਇਹ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਕਾਰ ਦੇ ਡਰਾਈਵਰ ਨੇ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀਤੀ ਹੋਈ ਸੀ; ਕਿ ਡਰਾਈਵਰ ਦੀ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਅਤੇ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ res ipsa loquitur ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਲਾਗੂਤਾ ਹੈ, ਖੋਜਾਂ ਦੇ ਸੁਭਾਵ ਵਿੱਚ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਹੋਰ ਜਾਂਚ

ਦੀ ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਸਹੀਅਤ ਜਾਂ ਅਨਿਯਮਿਤਤਾ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਦਿਆਂ ਹੋਏ ਕਰਨਾ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਖੋਜਾਂ ਦੇ ਸੁਭਾਵ ਵਿੱਚ ਹਨ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹੋਰ ਜਾਂਚ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਆਲਟੋ ਕਾਰ ਦੀ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਅਤੇ ਲਾਪਰਵਾਹ ਚਲਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਹੋਰ ਜਾਂਚ ਦੀ ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਸਹੀਅਤ ਜਾਂ ਅਨਿਯਮਿਤਤਾ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਦਿਆਂ ਹੋਏ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਦਿਆਂ ਹੋਏ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਤਰੀਕਾ ਸਹੀ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਆਦੇਸ਼ ਰੱਦ ਕਰਨ ਯੋਗ ਹੈ।

1.2. ਜਿਹੜੀ ਦਾਵਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਸ ਵਿੱਚ ਟੈਂਕਰ ਲੋਰੀ ਅਤੇ ਪਿਕਅਪ ਵੈਨ ਦੇ ਡਰਾਈਵਰ ਦੀ ਕਥਿਤ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਕਾਰਨ ਹਾਦਸਾ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਇਹ ਇੱਕ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬਲਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸੰਦੇਹ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ। ਇਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਜਾਂ ਹੋਰ ਦਾਵੇਦਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈ ਦਾਵਾ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਰਟੀਆਂ 'ਤੇ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ-ਆਪਣੇ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਅਤੇ ਆਲਟੋ ਕਾਰ, ਟੈਂਕਰ ਲੋਰੀ ਜਾਂ ਪਿਕਅਪ ਵੈਨ ਦੇ ਡਰਾਈਵਰ ਦੀ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਬੋਝ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਹਾਦਸਾ ਕਾਰਨ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਘਟਨਾ ਵਿੱਚ, ਦਾਵਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਗੁਣਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਡਰਾਈਵਰਾਂ ਦੀ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਦਾ ਸਬੂਤ ਮਿਲਦਾ ਹੈ

ਜੇਕਰ ਤਿੰਨ ਵਾਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਸਥਾਪਿਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਘਟਨਾ ਵਿੱਚ, ਦਾਵਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਪਟਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

1.3. ਇਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਟੈਂਕਰ ਲੋਰੀ ਦੇ ਡਰਾਈਵਰ ਦੀ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰੇ ਜਿਸ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਕਾਰਨ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਮੰਗਣ ਲਈ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪੋਜੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ। ਇਸ ਲਈ, ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਰਾਏ ਦਾ ਦਾਵਾ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਪਾਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕਾਰਨ ਹਨ। ਇਹ ਇਸ ਲਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਬਿਨੈਕਾਰ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਮੌਤ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਮੰਗ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਟੈਂਕਰ ਲੋਰੀ ਦੇ ਡਰਾਈਵਰ ਦੀ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਕਾਰਨ ਹੋਈ ਹਾਦਸੇ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਸੀ। ਨਿਰਭਰ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਦਾਵਾ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ, ਕਾਰ ਵਿੱਚ ਮਰੇ ਹੋਏ ਹੋਰ ਯਾਤਰੀਆਂ ਦੇ ਸਨਮਾਨ ਵਿੱਚ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ। ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਹੁਕਮ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਐਨ.ਕੇ.ਵੀ. ਬ੍ਰੇਸ (ਪੀ) ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਐਮ. ਕਰੁਮਈ ਅੰਮਲ ਏਆਰ ਆਈ 1980 ਐਸ.ਸੀ. 1354 : (1980) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1011; ਰਾਮੀ ਦੇਵੀ ਬਨਾਮ ਹਿਮਾਚਲ ਰੋਡ ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ (2009) 13 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 530 : [2009] 6 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 362; ਡਲਸਿਨ ਫਰਨਾਂਡਿਸ ਬਨਾਮ ਜੋਆਕਿਮ ਜ਼ਾਵੀਅਰ ਕ੍ਰੂਜ਼ (2013) 10 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 646 : [2013] 10 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 480 – ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰਤਾ: ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1931 ਦਾ 2023।

31.03.2022 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਕੇਰਲ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਏਰਨਾਕੁਲਮ ਵਿੱਚ ਸੀਆਰਐਲਐਮਸੀ ਨੰਬਰ 4870 ਦੇ 2021 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਹੁਕਮ ਤੋਂ।

ਜੀ. ਪ੍ਰਕਾਸ਼, ਮਿਸਿਜ਼ ਬੀਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼, ਮਿਸ ਪ੍ਰਿਯੰਕਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼, ਅਧਿਵਕਤਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

ਨਿਸ਼ੀ ਰਾਜਨ ਸ਼ੋਂਕਰ, ਮਿਸਿਜ਼ ਅਨੂ ਕੇ ਜੋਯ, ਅਲੀਮ ਅਨਵਰ, ਏ. ਕਾਰਥਿਕ, ਮਿਸ ਸ਼੍ਰੀਪ੍ਰਿਯਾ ਕੇ., ਮਿਸ ਸਮ੍ਰਿਤੀ ਸੁਰੇਸ਼, ਅਰਸ਼ ਖਾਨ, ਮਿਸ ਨੀਤਾ ਸੰਜੇ ਸਵਾਲੇ, ਅਧਿਵਕਤਾ ਜਵਾਬਦੇਹਿਆਂ ਲਈ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਨਾਗਰਥਨਾ ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ।

ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

2. ਇੱਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੈ ਕਿ ਚਥਾਨੂਰ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕ੍ਰਾਈਮ ਨੰਬਰ 1/2015 ਦੀ ਹੋਰ ਜਾਂਚ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਬਣਾਈ ਗਈ ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਬਣਾਈ ਗਈ ਰਾਏ ਨੂੰ 31.03.2022 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ।

3. ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਨੰਬਰ 01/2015 ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਖਿਲਾਫ ਚਥੰਨੂਰ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 279 ਅਤੇ 304ਏ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ 01.01.2015 ਨੂੰ, ਸਵੇਰੇ 2:15 ਵਜੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਪੁੱਤਰ, ਨਿਕਸਨ ਬੇਬੀ ਮੈਥਿਊ, ਉਮਰ 20 ਸਾਲ, ਮਾਰੂਤੀ ਆਲਟੋ ਕਾਰ ਨੰਬਰ KL 2 AC 1370 ਨੂੰ ਕੋਲਮ-ਤਿਰੁਵਨੰਤਪੁਰਮ ਨੈਸ਼ਨਲ ਹਾਈਵੇਅ 'ਤੇ ਪੂਰਬ ਤੋਂ ਪੱਛਮ ਦਿਸ਼ਾ ਵੱਲ ਸੜਕ ਦੇ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਆਪਣੇ ਦੋਸਤਾਂ ਨਾਲ ਚਲਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਕਾਰ ਸੀਮਤੀ, ਚਥੰਨੂਰ ਪਹੁੰਚੀ, ਤਾਂ ਇੱਕ ਗੈਸ ਟੈਂਕਰ ਲੋਰੀ ਨੰਬਰ KL 39 C 4577, ਜਿਸ ਨੂੰ ਰਮਨ ਨੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ ਰਫਤਾਰ ਨਾਲ ਚਲਾਇਆ, ਨੇ ਮਾਰੂਤੀ ਆਲਟੋ ਕਾਰ ਨੂੰ ਟੱਕਰ ਮਾਰੀ ਅਤੇ ਇਸ ਹਾਦਸੇ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਅਤੇ ਕਾਰ ਵਿੱਚ ਸਫਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋਰ ਪੰਜ ਯਾਤਰੀਆਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਮੋਟਰ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਕਲੇਮਜ਼ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ, ਕੋਲਮ ਅੱਗੇ ਕਾਰ ਵਿੱਚ ਸਵਾਰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਯਾਤਰੀਆਂ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਾਰਸਾਂ ਵੱਲੋਂ ਅਤੇ ਇੱਥੇ ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 1 ਵੱਲੋਂ ਦਾਅਵਾ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਆਪਣੇ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਆਪਣੇ ਸਨਬੰਧੀਆਂ ਦੀ ਮੌਤ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਮੰਗ ਰਹੇ ਹਨ। ਇੱਥੇ ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 1 ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਇੱਕ ਦਾਅਵਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 4 ਅਤੇ ਟੈਂਕਰ ਲੋਰੀ ਦੇ ਡਰਾਈਵਰ, ਰਮਨ, ਨੂੰ ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 2 ਵਜੋਂ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵੀ ਲੰਬਿਤ ਹੈ।

4. ਪੁਲਿਸ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਨੰਬਰ 1/2015 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਖਿਲਾਫ ਲੱਗੇ ਦੋਸ਼ ਹਾਦਸੇ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਖਤਮ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਇੱਥੇ ਜਾਂਚ ਦੇ ਆਚਰਣ ਵਿੱਚ ਅਨਿਯਮਿਤਤਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਕੋਲਮ ਦੇ ਡਿਸਟ੍ਰਿਕਟ ਪੁਲਿਸ ਮੁਖੀ ਨੇ ਚਥੰਨੂਰ ਦੇ ਪੁਲਿਸ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਅਤੇ ਜੇ.ਐਮ.ਐਫ., ਪਾਵਰੂਰ, ਕੋਲਮ ਦੇ ਹੁਕਮ ਅਧੀਨ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 173(8) ਅਧੀਨ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਅਤੇ ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਦਾਅਵਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਜੋ ਟੈਂਕਰ ਲੋਰੀ ਦੇ ਮਾਲਕ ਅਤੇ ਡਰਾਈਵਰ ਖਿਲਾਫ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਆਲਟੋ ਕਾਰ ਨਾਲ ਟੱਕਰ ਮਾਰੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਟੈਂਕਰ ਲੋਰੀ ਦੇ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਖਿਲਾਫ ਵੀ ਹੈ ਜੋ ਟੈਂਕਰ ਲੋਰੀ ਦੇ ਡਰਾਈਵਰ ਦੀ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵੀ ਲੰਬਿਤ ਹੈ।

5. ਪੁਲਿਸ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਹੋਰ ਜਾਂਚ ਸੰਭਾਲੀ ਅਤੇ ਜੇ.ਐਮ.ਐਫ., ਪਾਵਰੂਰ, ਕੋਲਮ ਅੱਗੇ ਇੱਕ ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਘਟਨਾ ਇੱਕ ਅਣਗਹਿਲੀ ਹਾਦਸਾ ਸੀ; ਕਿ

ਘਟਨਾ ਇਸ ਲਈ ਵਾਪਰੀ ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਅਲਟੋ ਕਾਰ ਇੱਕ ਪਿਕ-ਅੱਪ ਵੈਨ ਨੂੰ ਓਵਰਟੇਕ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਵੈਨ ਦੇ ਡਰਾਈਵਰ ਨੇ ਰਸਤਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ, ਅਤੇ ਨਤੀਜਤਨ, ਕਾਰ ਨੇ ਵੈਨ ਨੂੰ ਟੱਕਰ ਮਾਰੀ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਟੈਂਕਰ ਲੋਰੀ ਨਾਲ ਟਕਰਾ ਗਈ। 29.11.2019 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੀ ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ 27.01.2016 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੀ ਪਹਿਲੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਘਟਨਾ ਇੱਕ ਅਣਗਹਿਲੀ ਹਾਦਸਾ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਸੀ।

6. ਉਕਤ ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ, ਇੱਥੇ ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ ਕੇਰਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅੱਗੇ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਕਿ 29.11.2019 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੀ ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਉਕਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਦੋ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ, 31.03.2022 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਵਿਵਾਦਿਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 1 ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ 29.11.2019 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੀ ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਘਟਨਾ ਇੱਕ ਅਣਗਹਿਲੀ ਹਾਦਸਾ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਕਤ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਰੱਦ ਹੋਣ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ, ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

7. ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਅਤੇ ਰੁਕਾਵਟ ਪਾਉਣ ਵਾਲੇ ਬਿਨੈਕਾਰਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਵੇਖਿਆ ਹੈ। ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 1 ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਹਾਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਰੱਦ ਹੋਣ ਦਾ ਫੌਜਦਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਅਸਰ ਪਵੇਗਾ ਪਰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਦਿਆਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਵੀ ਹਾਦਸੇ ਵਿੱਚ ਮਰ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਫੌਜਦਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ।

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ 29.11.2019 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੀ ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਧਾਰਾ 482 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਅਧੀਨ ਬੇਵਜਹ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਹੈ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ। ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ ਇਸ ਗੱਲ ਵੱਲ ਖਿੱਚਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਕੋਲਮ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕ੍ਰਾਈਮ ਬ੍ਰਾਂਚ ਦੇ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਫ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ 27.01.2016 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 279 ਅਤੇ 304ਏ ਅਧੀਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਐਫਆਈਆਰ ਟੈਂਕਰ ਲੌਰੀ ਦੇ ਡਰਾਈਵਰ ਰਾਮਰ ਖਿਲਾਫ ਵੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ, ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਮੁਕਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਤਫਤੀਸ਼ ਲਈ ਇੱਕ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਫਤੀਸ਼ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜਿਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਹੋਰ ਤਫਤੀਸ਼ 19.12.2018 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ ਜੇਐਫਸੀਐਮ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਅਧੀਨ ਧਾਰਾ 173(8) ਦੀ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਵਿੱਚ ਚਥੰਨੂਰ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਕ੍ਰਾਈਮ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ 2015 ਦੇ ਸੀਸੀ ਨੰਬਰ 215 ਦੇ 2016 ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਹੋਰ ਤਫਤੀਸ਼ ਕਰਨ ਉੱਤੇ, ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ 29.11.2019 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਦੋ ਸਾਲ ਬਾਅਦ, ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬੀ ਨੇ ਧਾਰਾ 482 ਦੀ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਅਧੀਨ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਐਮਸੀ ਨੰਬਰ 4870 ਦੇ 2021 ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅੱਗੇ ਹੋਰ ਤਫਤੀਸ਼ ਦੀ ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਬਿਨਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਜਾਂ ਹੋਰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਜਵਾਬੀ ਬਣਾਏ ਬਿਨਾਂ ਬਿਨੈ ਕੀਤੀ।

8 ਅਸੀਂ ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ, ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 8 ਤੋਂ 13 ਅਤੇ 18 ਵਿੱਚ, ਅਜਿਹੇ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਨਿਰਧਾਰਨਾਂ ਦੀ ਕੁਦਰਤ ਦੀਆਂ ਹਨ ਜਦੋਂ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਸਹੀਅਤ ਜਾਂ ਅਨਿਯਮਿਤਤਾ ਦਾ ਮੁੱਲਾਂਕਣ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਹੋਰ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਪੁੱਤਰ, ਨਿਕਸਨ ਐਬੀ ਮੈਥਿਊ, ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਈ ਗਈ ਕਾਰ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਨਾਲ ਚਲਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ; ਕਿ ਕਾਰ ਗਲਤ ਪਾਸੇ ਭਟਕ ਗਈ ਸੀ; ਕਿ ਇਹ ਸੰਭਾਵਨਾ ਕਿ ਕਾਰ ਦੇ ਡਰਾਈਵਰ ਨੇ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀਤੀ ਹੋਈ ਸੀ, ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ; ਕਿ ਕਾਰ ਦੇ ਡਰਾਈਵਰ ਦੀ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰੈਸ ਇਪਸਾ ਲੋਕੁਇਟਰ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਲਾਗੂਤਾ ਹੈ; ਨਿਰਧਾਰਨਾਂ ਦੀ ਕੁਦਰਤ ਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਕੇਸ ਦੀ ਹੋਰ ਜਾਂਚ ਦੀ ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਸਹੀਅਤ ਜਾਂ ਅਨਿਯਮਿਤਤਾ ਦਾ ਮੁੱਲਾਂਕਣ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸਨ।

ਇਹ ਉਪਰੋਕਤ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੈ ਜੋ ਨਿਰਧਾਰਨਾਂ ਦੀ ਕੁਦਰਤ ਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੋਰ ਜਾਂਚ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਬਣਾਈ ਗਈ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, "ਘਟਨਾ ਆਲਟੋ ਕਾਰ ਦੀ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਵਾਲੀ ਡਰਾਈਵਿੰਗ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ"। ਕੇਸ ਦੀ ਹੋਰ ਜਾਂਚ 'ਤੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਸਹੀਅਤ ਜਾਂ ਅਨਿਯਮਿਤਤਾ ਦਾ ਮੁੱਲਾਂਕਣ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਜਤਾਏ ਗਏ ਰਾਏ ਜੋ ਕਿ ਨਿਰਧਾਰਨਾਂ ਦੀ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ, ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਇੱਕ ਸਹੀ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਆਦੇਸ਼ ਇਸ ਛੋਟੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੀ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਯੋਗ ਹੈ।

9. ਇਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਦਾਵਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਟੈਂਕਰ ਲੌਰੀ ਅਤੇ ਪਿਕਅੱਪ ਵੈਨ ਦੇ ਡਰਾਈਵਰ ਦੀ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬਲਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਕਿ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸੰਦੇਹ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦੇ

ਆਧਾਰ 'ਤੇ। ਇਹ ਪਾਰਟੀਆਂ 'ਤੇ ਹੈ ਜੋ ਇਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਦਾਵਾ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਹੋਰ ਦਾਵੇਦਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ-ਆਪਣੇ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਆਲਟੋ ਕਾਰ, ਟੈਂਕਰ ਲੌਰੀ ਜਾਂ ਪਿਕਅੱਪ ਵੈਨ ਦੇ ਡਰਾਈਵਰ ਦੀ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਬੋਝ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਹਾਦਸਾ ਕਾਰਨ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਘਟਨਾ ਵਿੱਚ, ਦਾਵਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਗੁਣਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਬੇਕਾਰ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਤਿੰਨ ਵਾਹਨਾਂ ਦੇ ਡਰਾਈਵਰਾਂ ਦੀ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਦਾ ਸਬੂਤ ਸਥਾਪਿਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਘਟਨਾ ਵਿੱਚ, ਦਾਵਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਤਦ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਪਟਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਨ.ਕੇ.ਵੀ. ਬ੍ਰੇਸ. (ਪੀ) ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਐਮ. ਕਰੁਮਾਈ ਅੰਮਲ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਏ.ਆਈ.ਆਰ 1980 ਐਸ.ਸੀ 1354 ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਿ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਕੇਸ ਬਰੀਤੀ ਵਿੱਚ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਸਿਵਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਿੱਚ ਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 304-ਏ ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ੀ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਟੋਰਟਸ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਗੰਭੀਰ ਹੈ ਜੋ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, (2009) 13 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 530, ਬਿਮਲਾ ਦੇਵੀ ਬਨਾਮ ਹਿਮਾਚਲ ਰੋਡ ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ("ਬਿਮਲਾ ਦੇਵੀ"), ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਮੋਟਰ ਵਾਹਨ ਐਕਟ, 1988 ਦੀ ਧਾਰਾ 166 ਅਧੀਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਅਵੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਉਸ ਘਟਨਾ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਉਚਿਤ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਮੋਟਰ ਵਾਹਨ ਦੇ ਡਰਾਈਵਰ ਦੀ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਕਾਰਨ ਹੋਈ ਹੈ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਸਬੂਤਾਂ ਦਾ ਸੰਪੂਰਣ ਨਜ਼ਰੀਆ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਵਲੋਂ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਵਾਹਨ ਦੁਆਰਾ ਖਾਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਹੋਏ ਹਾਦਸੇ ਦੇ ਸਖਤ ਸਬੂਤ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਕੇਸ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਸੜਕ ਯਾਤਾਯਾਤ ਹਾਦਸੇ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਜਾਂ ਚੋਟ ਦੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਸਬੂਤ ਦੇ ਉਚੇਰੇ ਮਾਨਕ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਾ ਨਿਰੀਖਣ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਲੋਂ ਦੁਲੇਨਾ ਫਰਨਾਂਡਿਸ ਬਨਾਮ ਜੋਆਕਿਮ ਜ਼ਾਵੀਅਰ ਕ੍ਰੂਜ਼, (2013) 10 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 646 ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਬਿਮਲਾ ਦੇਵੀ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

10. ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇੱਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਟੈਂਕਰ ਲੌਰੀ ਦੇ ਡਰਾਈਵਰ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਕਾਰਨ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਮੰਗ ਵਾਲੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਰਾਏ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗਾ। ਇਹ ਇਸ ਲਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇੱਥੇ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਮੰਗ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜੋ ਟੈਂਕਰ ਲੌਰੀ ਦੇ ਡਰਾਈਵਰ ਦੀ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਕਾਰਨ ਹੋਏ ਹਾਦਸੇ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਯਾਤਰੀਆਂ ਦੇ ਆਸਰਾਂ ਵਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਅਵੇ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਸਾਬਤ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ।

11. ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਦੋਸ਼ਯੁਕਤ ਹੁਕਮ ਮਿਤੀ 31.03.2022 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ-ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਉਠਾਉਣੇ ਪੈਣਗੇ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Vasu Gupta
Advocate